

Juryrapport De Inktaap 2018

Een halfjaar lang hebben wij, bijna negenhonderd scholieren uit heel Nederland, ons op de drie genomineerde boeken van De Inktaap gestort. Er werden jury's gevormd, boekenclubs samengesteld en er waren veel naschoolse discussiesessies. Sommige fanatieke Inktapers legden zelfs in de voorjaarsvakantie nog de laatste hand aan hun eigen juryrapporten. Maar hoe beoordeel je drie boeken waarvan de vorm en inhoud zo van elkaar verschillen? Wat weegt het zwaarst bij De Inktaap-beoordeling? En wat te doen als de meningen binnen je schooljury verschillen? Vergezel ons op onze tocht langs de drie nominaties, in alfabetische volgorde:

We beginnen onze reis met een bezoek aan het verleden in Nederlands-Indië. *De tolk van Java* is een indrukwekkend, gedetailleerd verslag van geschiedenis en familiebanden. Een boek waarin niets wordt weggelaten of verzacht, vol pijnlijke herinneringen en gruwelijkheden. Toch lezen we ook trots, verwerking en vergeving in het boek. De hoofdpersonen lijken levensecht, alsof je ze al jaren kent. We hoorden stemmen van verdriet en volharding, maar ook stemmen van manipulatie. Door de verschillende perspectieven werden we geconfronteerd met de vraag: is dit echt gebeurd, of is het verzonnen, verdraaid of verbloemd? Birney laat zien hoe daden uit het verleden van invloed zijn op generaties van nu. De oprechtheid waarmee het boek is geschreven en de manier waarop Birney zichzelf blootlegt, raakt ons sterk. De emoties die dit familiedrama oproept zijn adembenemend.

We vervolgen onze tocht in Frankrijk, kanoënd over een woeste rivier, met het boek *Rivieren* van Martin Michael Driessen. Het boek bestaat uit drie novellen, slingerend langs drie rivieren. Elke rivier, elk verhaal, staat compleet op zichzelf en toch komen ze samen in één monding. Op beeldende wijze brengt Driessen de lezer middenin de avonturen van de hoofdpersonen. Een boek vol nuance, kunde en stijl, met ingetogen pracht. Net als op echte rivieren bevaren we zoals de hoofdpersonages de onverwachte wendingen en drijven we mee met de verhalen. Ieder verhaal wekt weer andere emoties op. Het lijkt bij vlagen alsof Driessen een innerlijke strijd voert, alsof hij alles eruit wil gooien, maar zich toch inhoudt. De verhalenbundel is afwisselend, met meesterlijk geschapen beelden, die vervullen van melancholie en bewondering, en is bovendien goed te volgen, waardoor de lezer ontspannen door deze bundel papier heen zwemt.

We klimmen op de kade in Antwerpen en belanden in *WIL*, de roman van Jeroen Olyslaegers. We worden op en neer gesmeten van de Tweede Wereldoorlog naar het nu, van het verzet naar de Duitsers, van goed naar slecht. Wilfried Wils wordt aan de lezer voorgeschoteld: een weifelend en halfhartig personage met soms zeer complexe gedachtegangen. *WIL* is een boek dat gekenmerkt wordt door de vragen die het oproept vanwege de besluiteloze tweezak Wilfried: in hoeverre kunnen we zijn verhaal vertrouwen? Mag je onschuldige mensen benadelen om je eigen veiligheid te waarborgen? Juist de verwarring die Olyslaegers zaait, houdt de lezer in spanning en dwingt tot nadenken. Maar ondanks alle vragen maakt het boek ook iets duidelijk: goed en kwaad zijn niet zoals zwart en wit. Het leven is een soort

kleurpalet van grijstinten en dat geeft *W/L* perfect weer met zijn rauwe taal en levendige, sterk uiteenlopende karakters.

Na het lezen van de drie boeken hebben wij onze punten verdeeld. De uitslag lag nog nooit zó dicht bij elkaar, maar uiteindelijk kan er maar één winnaar zijn. De kapitein op dit water, de winnaar van De Inktaap 2018 is:

Martin Michael Driessen voor *Rivieren!*